

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Soha sem volt annyi tehetség a Képzőművészeti Főiskolán mint most*

Forrás:

Új Nemzedék

Bn

1924. 9. 27.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

378 : 7

Hely

Idő

"1924"

Személy

Hely

1924

Soha sem volt annyi tehetség a Képzőművészeti Főiskolán, mint most

— Az Új Nemzedék tudósítójától. —

Az epreskerti régi torzók, Zeus hatalmas feje, a Kólozsváry-testvérek Szent György-szobrának másolata, a megfeleltetett milói Vénusz s a többi, ezerszer megmintázott, rajzolt, disze e régi híres kertnek nagyon megkopott, megöregedett az utóbbi esztendőök alatt. A szép őszi kert a zörgő, sárga szőnyeggel, — valamelyik finom Paál-kép másolata — mintha ugyancsak elvesztette volna régi elevenségét, tarkaságát, amely azelőtt külön bája volt a Szondi-utcai művésztelepnek, ahol fiatal piktortitánok és Michel Angelo-jelöltek dolgoztak. Most, bár még nem kezdődött meg az új tanév, érezhető az a hangtalan, de külsőségekben is megnyilvánuló depresszió, amely a fiatal képzőművészek munkája felett elhatalmasodott. Század-szor és századszor ismétlődik, ha a műtermekben járunk, vagy ha a szabadban dolgozó festőt kérdezzük: nincs pénz anyagra, nincs vevő munkára...

Pedig ez a nagymultu kert, mely eredetileg Benczur nevét viseli, a Budapesten élő fiatal művésznövédek őstanyája. Itt kezdték és itt folytatják ma is a plen air festést, a napos meglátást és az anyagnak friss, közvetlen formá-

zását. Az idén a növendékek nagy részén nyáron vidéki telepeken dolgozott és Miskolc, Kecskemét, Jászapáti, Gyöngös, Pécs és Parád művészei közül még csak kevesen tértek vissza a fővárosba.

Amíg lehet, ottmaradnak, mert Budapesten még nehezebb a megélhetés. De meg az Epreskert is alapos restaurációra vár. A megkopott, letöredezett szobrok mellett a régi híres kálvária is düledezik és tábla figyelmezteti a növendékeket, hogy kerüljék el a kálvária környékét, amely bármely percben ledőlhet. Hátról Strobl Alajos műterme körül is csupa szomorú rom, félbemaradt munka, agyag és gipszhalma jelzi az Epreskert nagy letargiáját.

Hol van itt a régi élet, a régi elevenség, a kertből a festőállványok, a műtermekből az agyagban dagasztó fiatal szobrászok? Alig egy-két műteremben találunk embert. Ezek is modell nélkül, látható szüköken dolgoznak, hogy félre valamit alkossanak. Mert nagyon drága a modell. A képzőművészeti főiskola 4000 koronát fizet óránként egy modellnek. Ezért természetesen még a szegényházi aggok sem ülnek. Négy-öt növendék össze szokott állni s a többletet megfizeti — ha van miből. Most azonban már egy délelőtti 60,000 koronát

kér egy akt-modell, ennyit nem tud őt növendék sem fizetni.

Az anyaggal is baj van. Bronzról, márványról szó sem lehet, de gyakran még a gipszöntést sem tudják kifizetni a fiatal szobrászok. Pedig most valóban új, friss lendülettel indul a fiatal szobrász-nemzedék a festők nyomában. Kisfaludy-Strobl, Szentgyörgyi, Sidló és Bory az új szobrásztanárok, egy izmos, formában és mondanivalóban is új generációt nevelnek.

Szalonna, kenyér, művészet

Az egyik műteremben végre rábukkanunk valakire. Sápadt, szöke fiatalember. Bemutatkozik: Erdey Dezsőnek hívják, Szentgyörgyi tanársegéde. Egy nagy akton és több kisebb portrén dolgozik. Persze csak agyag jut a kezébe. Szerény, keveset beszélő fiatalember, pedig a telep egyik legnagyobb reményisége. Az államtól 200.000 koronát kap évente, tanársegédi fizetés címén. Szob-

rot eladni, ma a legfantasztikusabb álmok közé tartozik.

— Hát miből él? — kockáztatjuk meg a valóban titokzatos kérdést.

A fiatal művész leteszi a szerszámait, szegyenlősen mosolyog. Aztán az egyik állványon heverő kis csomagra mutat. Szalonna meg kenyér. Ez az ebéd, és a vacsora is — ha marad.

De a többi is így él. Ezeknek még a 200.000 korona évi fizetés sem jut. Így tengődnek sok hittel és kitartással a művészetért, szalomával és kenyérral, ha jut. A másik fiatal tanársegéd Jálics Ernő, akiről már a tanárok is, mint befejezett értékről beszélnek, a főiskolán dolgozik. Itt most van munka, a premortreiek gödöllői rendházának és gimnáziumának szobrai, faldíszait és ornamentikáját csinálják. Magánmegbízás, rendelés azonban alig akad.

Szinte elképzelhetetlen így a távolból, hogy milyen értékek, milyen ígéretek sikkadnak el az epreskerti és Andrásy-uti temetőben. Hemzseg itt a tehetség, — mondják — csak pénz kellene. Még talán soha sem indult a képzőművészeti főiskola tanéve olyan sok biztató igérettel és lendülettel, mint az idén. De ha nem lesz elegendő anyagi alap, ugye ez a sok szép ígélet halomra összeomlik. Pedig Erdey és a kitünő Jálics mellett még jó pár szobrászt, Farkas Zoltánt, Medveczky Jenőt, Székely Móricot és még jó néhányat emlegetnek. Nem szólva a festőkről, akiknek egész kincs-bányája torlódtott össze a legutóbbi esztendőökben a képzőművészeti főiskolán.